

Länssstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (18)

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Dossiernummer
2402501

Enligt sändlista

Delgivningskvitto

Beslut om bildande av Balkesbergens naturreservat i Nordmalings kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länssstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Balkesbergens naturreservat beslutar Länssstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länssstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 3.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Fakta om naturreservatet

Namn	Balkesbergen
Dossiernummer	2402501

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

NVR-id	2201367
Kommun	Nordmaling
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	30 km norr om Nordmaling, 15 km söder om Bjurholm
Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Enskilda
Fastigheter	Hörnsjö 4:13
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	47 hektar

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa områdets mycket värdefulla naturmiljöer i form av lövrika barrblandskogar, tallnaturskogar, hållmarkstallskogar och våtmarker. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Syftet också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att naturreservatet i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. Där området är präglad av brand eller är påverkat av skogsbruk, dikning, främmande eller andra skadliga arter, eller där särskilda insatser kan behövas för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer, ska syftet även kunna nås genom att:

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

- genomföra naturvårdsbränning
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i områdets ungskogar och medelålders skogar
- återställa struktur och hydrologi i våtmarker och skog
- genomföra direkta populationsförstärkande åtgärder
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter eller andra skadliga arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Balkesbergens naturreservat är ett område med höga bevarandevärden kopplat till dess naturvärden.

De höga naturvärdena är främst knutna till områdets barrnaturskogar som innehåller gott om naturskogsstrukturer som gamla, grova träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Trädskiktet är flerskiktat och har lång kontinuitet. Området erbjuder lämplig livsmiljö för ett flertal naturskogslevande indikatorarter och rödlistade arter.

I Balkesbergen finns också ett litet område med en yngre lövsuccession med framför allt asp, som har mycket goda förutsättningar att utveckla höga naturvärden på sikt. Att främja yngre successioner av lövträd är mycket viktigt för att behålla lövandelen i skogslandskapet på sikt.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att kunna bevaras. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande processer, strukturer och arter säkerställs. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter. Föreskrifterna omfattar inte själva Långtjärnen (strandlinje vid normalvattenstånd).

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, bro eller brygga,
5. anlägga ledning eller rör,
6. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämma, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
9. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
10. plantera eller så åkrar, ängsmark, betesmarker eller annan öppen mark med träd eller buskar,
11. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer.
Undantag gäller för utsättning av fisk som regleras i förordningen om fisket, vattenbruket och fiskenäringen (1994:1716),

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

12. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel eller kalk,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

13. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator,
4. skötselåtgärder för att skapa en mer varierad beståndsstruktur och ökad lövandel i ungskogar och medelålders skogar genom att röja och fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; stängsla; genomföra markstörning samt andra liknande åtgärder,
5. skötselåtgärder för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer i skog genom att röja eller fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; stängsla; genomföra markstörning samt genomföra andra liknande åtgärder,
6. skötselåtgärder i våtmarker och hydrologiskt påverkad skog genom röjning av buskar och träd, igenläggning av diken, slåtter, bete eller annan markstörning eller liknande åtgärder,

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

7. inplantering eller utsättning av inhemska växter, djur eller andra organismer för att gynna skyddsvärda arter eller naturmiljöer,
8. borttagande av för området främmande arter, exempelvis contortatall,
9. skötselåtgärder för att begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas,
10. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda, klena kvistar för att använda till lägereld,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna utgör inte hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framförande av motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av vägar och vägområden, inklusive vägdikning. Träd som fallit eller hotar att falla över väg får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) att anlägga en 6 meter bred drivningsväg genom området för att kunna bedriva skogsbruk på östra delen av fastigheten Hörnsjö 4:13 (se bilaga 2), virket inom vägområdet får omhändertas av markägaren,
- e) anordna virkesavlägg intill vägar i reservatet, träd som behöver avverkas för att rymma avlägg ska lämnas i reservatet,
- f) drift, underhåll och reparation av ledning och ledningsgata inom ramen för befintlig koncession, ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt, inklusive nödvändiga avverkningar i ledningsgata och sidoområde samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,
- g) uppförande av jakttorn,
- h) kvistning eller röjning av sly för upprättande och upprätthållande av sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- i) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

- j) åtgärder som syftar till att bibehålla öppna natur- och kulturmiljöer genom röjning av buskar och sly. För andra kultur- eller biotopvårdande åtgärder krävs Länsstyrelsens tillstånd från föreskrifterna,
- k) inplantering eller utsättning av inhemska växter eller djur i artbevarande syfte. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- l) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd,

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

De höga naturvärdena i naturreservatet blev först kända år 2006 i samband med Länsstyrelsens naturvärdesinventering. År 2024 inkom en intresseanmälan om formellt skydd på fastigheten Hörnsjö 4:13. Därefter inleddes en dialog med markägaren om formellt skydd.

I början av 2025 tillstyrkte Naturvårdsverket att Länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörd markägare i syfte att bilda naturreservat. Efter förhandlingar mellan markägaren och staten har en överenskommelse om intrångsersättning träffats under våren 2026.

Naturreservatet ligger inom Vapsten samebys vinterbetesmarker. Inför remiss har samebyn samt Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund och Landsförbundet Svenska Samer beretts möjlighet till konsultation i enlighet med 2 § lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Länsstyrelsen har i mars 2026 genomfört konsultation med Vapsten sameby och Sámiid Riikkasearvi (Svenska samernas riksförbund, SSR).

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare, sameby, myndigheter m.fl. för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Skogsstyrelsen är positiva till att naturreservatet bildas och har i övrigt inga synpunkter.

Västerbottens ornitologiska förening (VOF) är positiva till skyddet av området med dess fågelfauna. För att stärka skyddet för områdets fågelfauna har VOF i sitt yttrande synpunkter på formuleringar och åtgärder i beslut och skötselplan. VOF vill bl.a. ha tidsbegränsningar av störande åtgärder, tekniska krav på kraftledningar, och förbud mot användning av drönare.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen håller med om att det är viktigt att bevara värdefulla livsmiljöer för de arter som finns i området. Det är också viktigt att genom olika naturvårdshöjande åtgärder för att bevara, restaurera och i viss mån återskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Innan genomförande av olika skötselåtgärder behöver alltid den slutliga avvägningen av eventuell nytta och skada för olika berörda arter och livsmiljötyper göras i varje enskilt fall. Inför skötselåtgärder görs mer noggrann planering i fält. Vid behov tas också kontakt med annan expertis, t.ex. ornitologer.

Länsstyrelsen anser att föreskrifterna för allmänheten (C-föreskrifterna) är väl avvägda för att uppnå syftet med naturreservatet.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) meddelar att de avstår från att yttra sig.

Sametinget meddelar att de avstår från att yttra sig.

Svenska kraftnät meddelar att de inte har några anläggningar eller intressen som berör naturreservatet och har därför inga synpunkter.

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har kommentarer kring den skogsbilväg som går genom reservatet, samt det undantag från föreskrifterna som är förknippat med underhåll av väg och vägunderhåll (undantag c). De vill ha ett förtydligande av vilken typ av underhåll det undantaget medger.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har med anledning av LRFs yttrande förtydligat formuleringen av undantag c.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Översiktlig beskrivning av reservatet

Balkesbergens naturreservat ligger ca 15 km sydost om Bjurholm på gränsen mellan Bjurholm och Nordmalings kommuner och utgörs av ett småkulligt bergslandskap kring högsta kustlinjen. Området består av bergen Stor-Balkesberget, Långtjärnberget samt Lill-Balkesbergets sydsluttning. Marken består av olika moräner med inslag av hållmarker, klapperfält och blockområden på bergstopparna och kring högsta kustlinjen. Stora delar av skogen är av låg till medelgod bonitet, men mer högproduktiva delar finns i en del sluttningar.

Uppe på bergen står en gammal skiktad hållmarkstallskog med upp till 250-åriga tallar. Träd äldre än 300 år förekommer sparsamt. Fläckvis finns en del senvuxna gamla granar och aspar. Död ved förekommer sparsamt till allmänt med i form av torrträd och lågor. Enstaka gamla avverkningsstubbar och lumpade delar av gamla tallstockar finns spridda på hållmarkerna, annars saknas här spår från skogsbruk.

Mellan bergen växer tallskog på bitvis blockrik moränmark. Skogen är välsluten och bitvis ganska högvuxen. Området innehåller minst tre tydliga trädskikt, ett på ca 130 år, ett på drygt 200 år och ett glesare skikt med tallar på över 300 år. De äldsta tallarna har som regel minst ett tydligt brandljud; 200-åringarna har ofta antydning till ett övervallat brandljud. Graninslaget varierar men är mestadels måttligt. Här finns allmänt med död ved, både stående och liggande. Gamla dimensionsavverkningsstubbar finns spridda men inga moderna avverkningsspår över huvud taget. Omkring en fläck hårt svallad morän på Stor-Balkesbergets norra sluttning finns ett särskilt fint bestånd med flertalet tallar kring och äldre än 300 år, riktigt fina torrträd samt grova tallågor av mycket god kvalitet. Det finns även mindre fläckar med grandominerad skog, framför allt i svackan söder om Stor-Balkesberget. Här har skogen mycket fin skiktad struktur och allmänt med äldre aspar, allmänt med tallöverståndare med brandljud, allmänt med död ved.

I Långtjärnbergets nordsluttning ner mot Långtjärnen står en mycket asprik ungskog som kommit upp över beteshöjd och har potential att utveckla höga naturvärden på sikt.

Centralt i området finns också en ca 30-årig tallskog, planterad efter slutavverkning.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Följande naturvårdsarter har hittats i reservatet: dvärgbägarlav, gelélavar (*Collema* sp), läderlappslav, skinnlav, violettgrå tagellav, gammelgransskål, vaddporing, vedtrappmossa.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Balkesbergen är ett värdefullt naturområde som hyser en mångfald av arter knutna till naturskogar. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. Området har också höga värden för friluftslivet. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Reservatet är i stor utsträckning präglad av bränder som har format skogarna i många hundra år. För att kunna upprätthålla brandprägelns möjliggörs naturvårdsbränning och brandefterliknande åtgärder. Sådan skötsel kommer att gynna arter som är knutna till eller helt beroende av brandpräglad skog. I reservatet finns också yngre och medelålders skogar. Även i dessa delar kommer naturvårdsbränning och brandefterliknande åtgärder tillåtas för att förbättra skogarnas strukturer och för att de snabbare ska kunna utgöra livsmiljöer för naturskogsarter.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Balkesbergen där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Balkesbergen har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av området ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd¹.
- Området ligger inom ett värdenätverk för skog och därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå².

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Formellt skydd av värdefull natur, varav naturreservat utgör en stor del, är ett av de viktigaste verktygen för att nå målen om biologisk mångfald.

Reservatsbeslutet omfattar 43 hektar skog och 3 hektar våtmarker med de typiska arter, strukturer och processer som hör till de olika naturtyperna. Skyddet stärker därmed möjligheterna att nå miljömålen Levande skogar och Myllrande våtmarker.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland målen om Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

¹ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2024. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 7168.

² Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Huvuddelen av naturreservatet ligger inom ett kärnområde som är av riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken). Länsstyrelsen anser detta riksintresse vara förenligt med naturreservatet.

Naturreservatet berörs inte av några gällande eller förfallna undersökningstillstånd, utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken), energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

Nordmalings kommuns översiktsplan³ redovisar det berörda riksintresset för rennäringen. Kommunens ställningstagande beträffande rennäringen är bl.a. att rennäringens sammanhängande betesområden och de funktionella sambanden ska säkerställas samt att fragmentering av sammanhängande betesområden och flyttleder som är viktiga för rennäringens bedrivande inte ska tillåtas. Kommunen ska också verka för ökad biologisk mångfald i naturområden.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen därför att detta beslut om bildande av naturreservatet Balkesbergen är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras med hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området. I avsnittet Motiv till skyddets utformning ges en fördjupad motivering till detta.

Sammantaget finner Länsstyrelsen därför att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av

³ Nordmaling kommun 2025. Nordmalings översiktsplan: Antagandehandling. Antagen av kommunfullmäktige 2025-06-23.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Enligt 1 § terrängkörningslagen (SFS 1975:1313) är det förbjudet att köra på barmark i terräng med motordrivna fordon,
- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, planering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 4. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Emil Larsson, handläggare områdesskydd, som föredragande. I handläggningen har också Lena Lundevaller, handläggare områdesskydd, medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

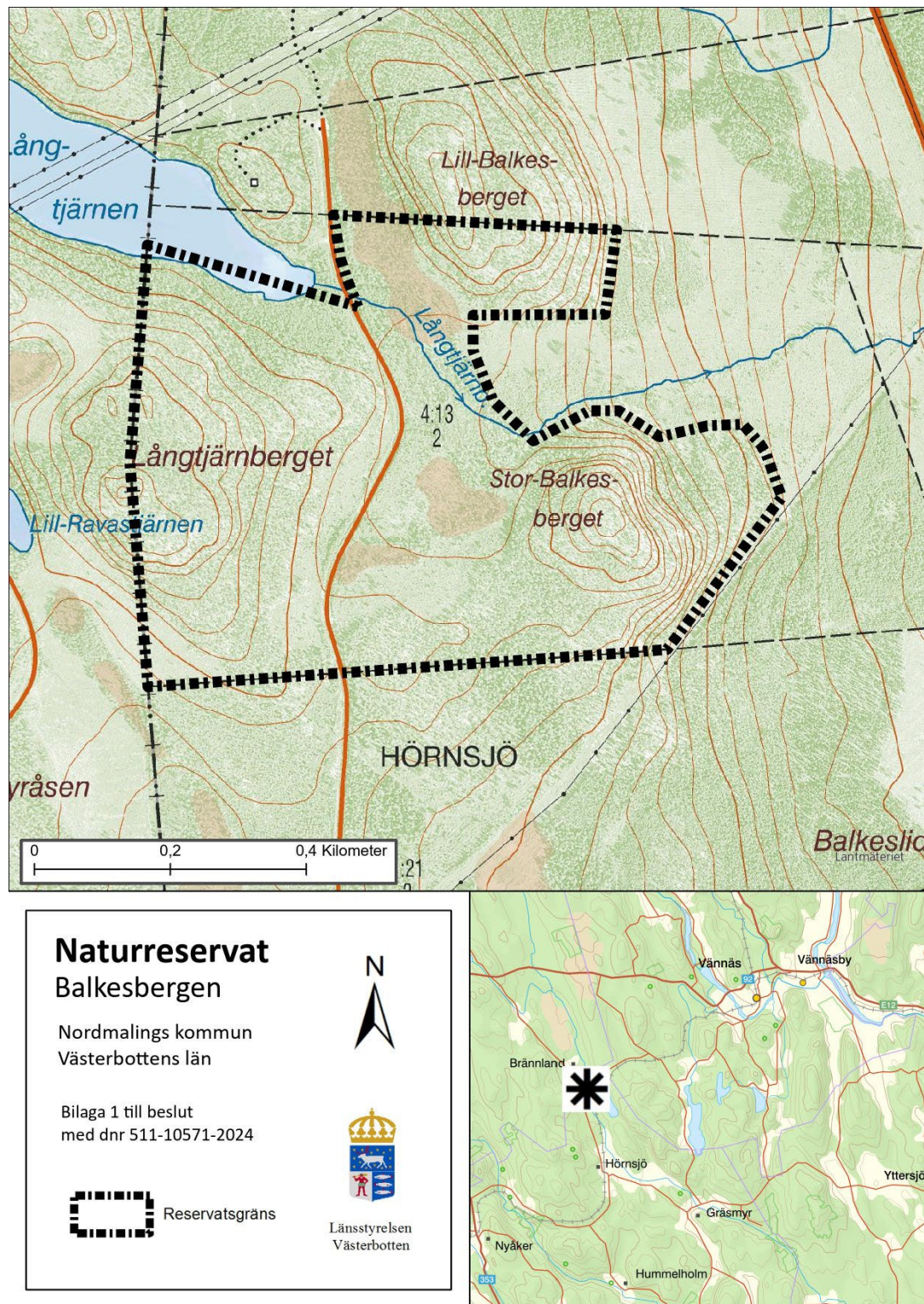
Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Beslutskarta med undantag d)
3. Skötselplan inklusive bilagor
4. Överklagandehänvisning regeringen

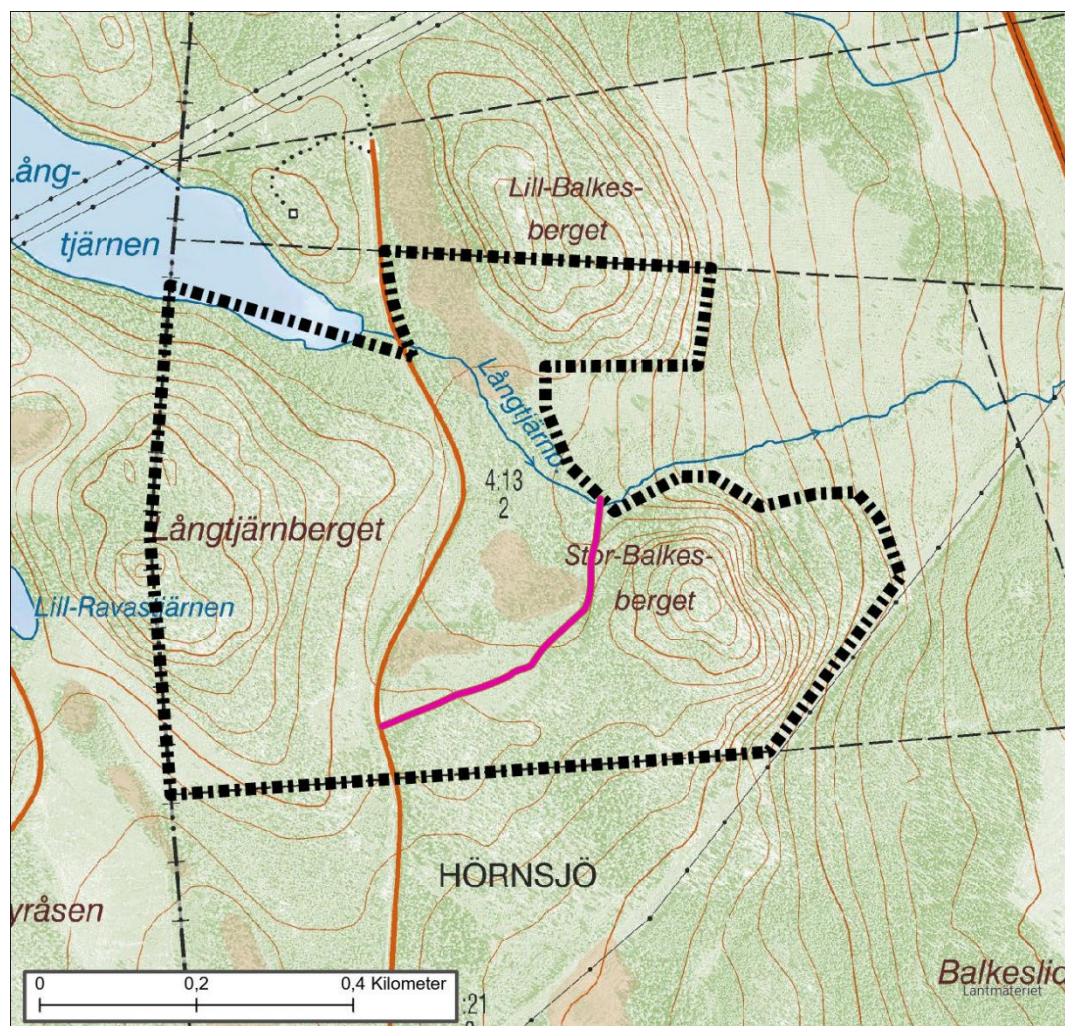
Bilaga 1

Beslutskarta för naturreservatet Balkesbergen i Nordmalings kommun.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

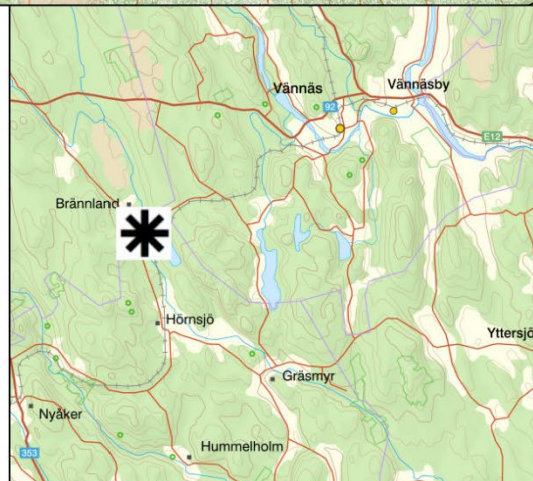
**Naturreservat
Balkesbergen**

Nordmalings kommun
Västerbottens län
Bilaga 2 till beslut
med dnr 511-10571-2024

 Reservatsgräns

 Undantag för
drivningsväg (undantag
d)

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslutskaart för naturreservatet Balkesbergen i Nordmalings kommun med undantag d) för drivningsväg.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut

1 (8)

Datum	Diarienummer
2026-10-13	10571-2024

Skötselplan för Balkesbergens naturreservat i Nordmalings kommun

1 Skötselområden för naturmiljöer

Naturreservatet är indelat i fyra skötselområden. För varje skötselområde redovisas bevarandemål och skötselåtgärder.

1.1 Skötselområde 1: Brandpräglad barrskog

Beskrivning

Areal: 33 ha

Skötselområdet omfattar all gammal skog. På bergen står en gammal hållmarkstallskog med upp till 250-åriga tallar, och i svackorna växer en treskiktad tallskog. Många tallar har brandljud. Graninslaget är mestadels måttligt. I beslutet finns en mer utförlig beskrivning av skogen.

Bevarandemål

- Skogen ska präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och

Datum

2026-10-13

Diarienummer

10571-2024

kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.

- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.

Skötselåtgärder

Bränning

Skötseln ska vara naturvårdsbränning där det är tekniskt möjligt. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra kan olika brandefterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller genomföra markstörning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

1.2 Skötselområde 2: Ung- och medelålders skog

Beskrivning

Areal: 10 ha

I Långtjärnbergets nordsluttning ner mot Långtjärnen står en mycket asprik, ca 50-årig skog som kommit upp över beteshöjd och har potential att utveckla höga naturvärden på sikt.

Centralt i området finns en ca 30-årig tallskog och i sydväst en 15-årig tallskog; båda planterade efter slutavverkning.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska på sikt bestå av en brandpräglad, lövrik barrnaturskog.
- Skötselområdet ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Normalt ska skogarna hysa betydande mängder död ved.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.
- Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Typiska arter för naturtyperna ska förekomma.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.

Skötselåtgärder

Bränning

Skötseln ska vara naturvårdsbränning där det är tekniskt möjligt. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra ska olika brandeafterliknande åtgärder kunna tillämpas, t ex ringbarkning, luckhuggning eller markstörning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan hägn byggas.

Lövgynnande åtgärder

Selektiva röjningar och gallringar av barrträd kan genomföras för att gynna lövträd och få/behålla en mer lövrik skog.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

1.3 Skötselområde 3: Våtmarker med möjlighet till hydrologisk restaurering

Beskrivning

Areal: 3 ha

Skötselområdet omfattar reservatets myrar som är små och trädklädda. Myrarna förefaller vara hydrologiskt påverkade av små stickdiken från skogsbilvägen, men själva myrarna verkar inte vara dikade.

Datum

2026-10-13

Diarienummer

10571-2024

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

1.4 Skötselområde 4: Sjöar och vattendrag med fri utveckling

Beskrivning

Areal: 0,5 ha, 350 meter

Skötselområdet omfattar en liten del av Långtjärnens södra strand samt den lilla Långtjärnbäcken som avvattnar sjön åt öster. Bäckens har ett till synes naturligt flöde, den är åtminstone inte tydligt dikad eller rätad.

Bevarandemål

- Skötselområdets sjöar och vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets sjöar och vattendrag inklusive stränder och strandvegetation ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och ackumulationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.
- Stränder och strandvegetation ska präglas av naturliga processer där naturliga erosions- och ackumulationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.
- Vattenkvaliteten ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, t.ex. övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning, dikning samt inplantering av främmande arter eller utsättning av främmande fiskstammar inom skötselområdet.
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området. Den typiska strandvegetationen ska finnas kvar.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Fri utveckling där de naturliga processerna tillåts fortgå ostört. Det ska vara möjligt att restaurera fysiologiskt och hydrologiskt påverkade delar.

2 Skötsel för friluftsliv

Beskrivning

Naturreseptatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva förhållandevis opåverkad natur och att nyttja området till fiske,

jakt, bär- och svampplockning. Några hundra meter öster om reservatet går väg 539.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.
- Områdets entré och friluftslivsanordningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftsliv

- Informationsskyltar, utformade i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, sätts upp i anslutning till reservatet utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar.

3 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Balkesbergens naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

4 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar.

5 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen av naturreservatet.

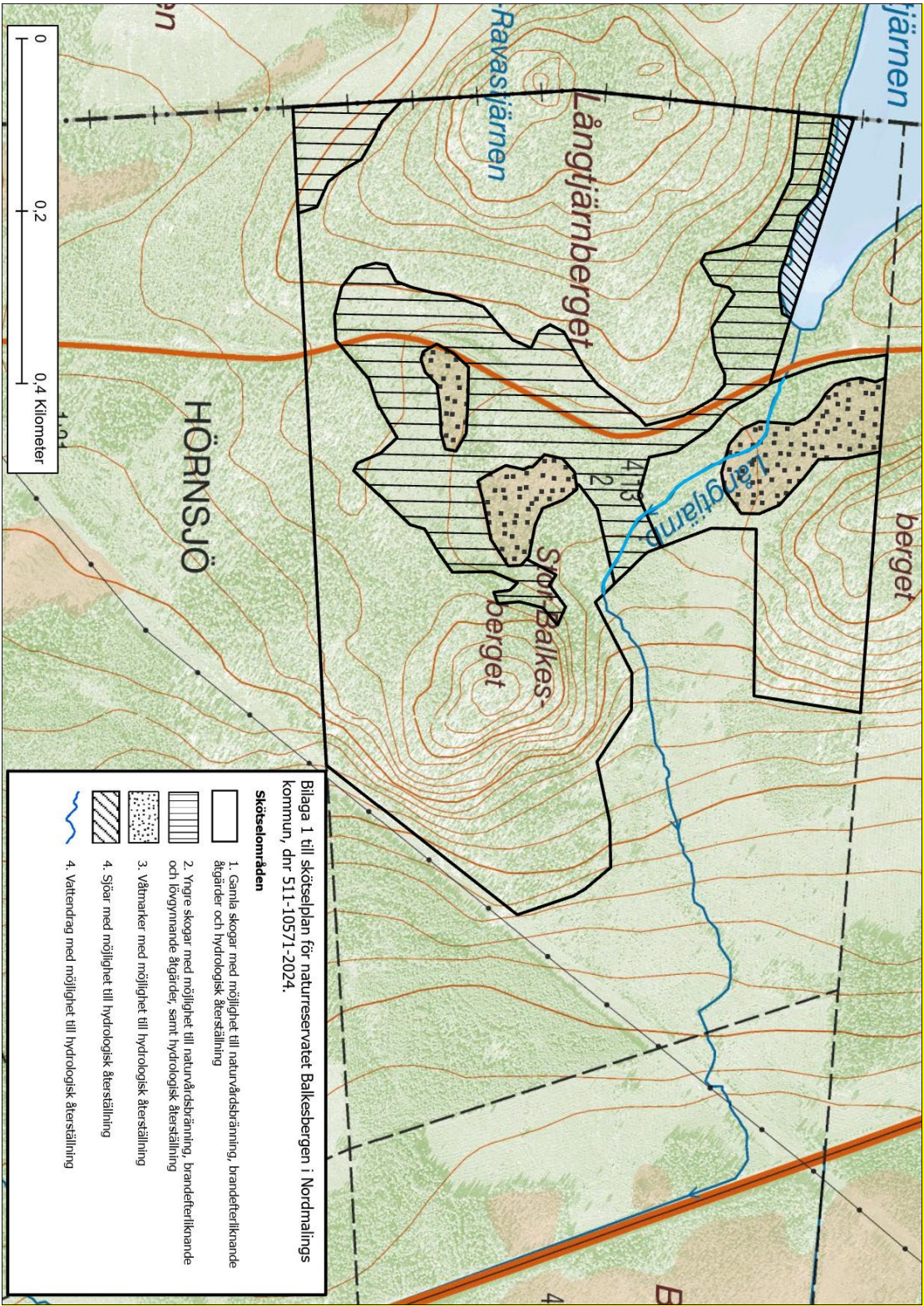
Bilagor

1. Karta över skötselområden

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Bilaga 1

Karta med skötselområden för naturreservatet Balkesbergen i Nordmalings kommun.

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10571-2024

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.